

Havi gazdasági és költségvetési gyorstájékoztató (2016. február)

A magyar **gazdasági növekedés** tavaly a 2014. évi 3,7%-ról a **GKI** becslése szerint 2,7% körülire lassult. Az ágazatok közül a mezőgazdaság 15% körüli visszaesése és az építőipar 10 százalékpontos lassulása jelent látványos romlást, míg a leginkább gyorsuló kereskedelmi és infó-kommunikációs ágazat javulása csak 1,5-2 százalékpont lehetett. **Idén várhatóan tovább (2,3%-ra) csökken a növekedési ütem** az EU-támogatások visszaesése és az üzleti szféra alacsony beruházási hajlandósága miatt. Várhatóan a külső környezet is a korábbinál kevésbé lesz támogató. A mezőgazdaság, a pénzügyi tevékenység valamint az ingatlanügyletek kivételével minden ágazatban fékeződés valószínű. **2017-ben viszont a növekedés kissé gyorsul**, elsősorban az ismét emelkedő EU-támogatások révén bővülő beruházások miatt.

Az **Európai Bizottság** legfrissebb prognózisa szerint idén 2,1%-kal, jövőre 2,5%-kal növekedhet a magyar gazdaság. Ez 2016-ra kissé pesszimistább, 2017-re azonos a **GKI** prognózisával. Az EU 2016-ra kisebb beruházás-csökkenéssel, gyorsabb fogyasztás-növekedéssel, viszont kisebb kiviteli többlettel számol, mint a **GKI**. A magyar gazdaság 2016-ban és 2017-ben is gyorsabban fog bővülni az EU átlagánál, de a **régióban** csak a horvát, a bolgár és a szlovén dinamika lesz alacsonyabb.

Összefoglaló adatok, 2014-2017

	2014	2015. I-III. né.	2015	2016	2017
GDP (előző év = 100)	103,7	102,8	102,7	102,3	102,5
Beruházás (előző év = 100)	111,2	99,9	100	95	103
Fogyasztás (előző év = 100)	101,5	102,3	102,5	102,5	102,5
Folyó fizetési mérleg egyenlege (milliárd €)	2,4	4,2	5,5	6,0	7,2
Folyó fizetési és tökélmérleg/GDP (százalék)	6,0	9,3	8,7	6,7	8,0

Forrás: KSH, MNB. 2015-2017: **GKI**

A **világ összevont GDP-jének** növekedési üteme a nemzetközi prognózisok szerint a 2015. évi 3,1%-ról 2016-ban várhatóan csak minimálisan gyorsul. A legfontosabb kockázatot a kínai gazdasági növekedés lassulása és az USA-ban decemberben elindult kamatemelés jelenti. Az **EU egységének nemhogy megszilárdítása**, de fenntartása sem lesz egyszerű feladat. Az Európai Bizottság szerint az EU-ban idén és jövőre is folytatódik, de nem gyorsul a 2% körüli szerény növekedés.

A tavalyi év végi **európai derülést januárban némi elbizonytalanodás követte**. Mind a négy ágazatban – ha enyhén is – de romlottak a kilátások és a fogyasztók várakozásai is óvatosabbakká váltak. Ugyanakkor Magyarországon januárban nagyon magas, csaknem másfél éve nem látott szintről indította az évet a **GKI konjunktúraindexe**. Az üzleti várakozások 2015. évi, a fogyasztóiak pedig 2014. évi csúcspontjuk közelében

voltak. A magyarországi optimizmus európai összehasonlításban is kiugró.

Reálfolyamatok, 2014-2017 (volumen, előző év azonos időszaka = 100)

	2014	2015	2016	2017
Ipari termelés	107,6	107,5	105	106
Építőipari termelés	114,2	102,5*	100	104
Export	107,1	108*	106	106
Import	108,8	107,5*	105	105,5
Kiskereskedelmi forgalom	104,1	105,6	103	103

Forrás: KSH, */becslés, 2016-2017: **GKI**

Az **ipari termelés** 2015-ben 7,5%-kal, az előző évvel csaknem azonos mértékben növekedett. Kedvező, hogy a feldolgozóipar belföldi értékesítése – főleg a járműipari beszállítások révén – hosszú idő után 2014-ben emelkedni kezdett, s 2015-ben már csak kb. 2 százalékponttal maradt el a kivitelétől. A legfontosabb húzóágazat a járműgyártás maradt, de szépen teljesített a gumi-, műanyag és nemfém ásványi termékgyártás is. Az ipari **bizalmi index** januárban hibahatáron belül növekedett. Idén 5, jövőre 6% körüli ipari növekedés várható.

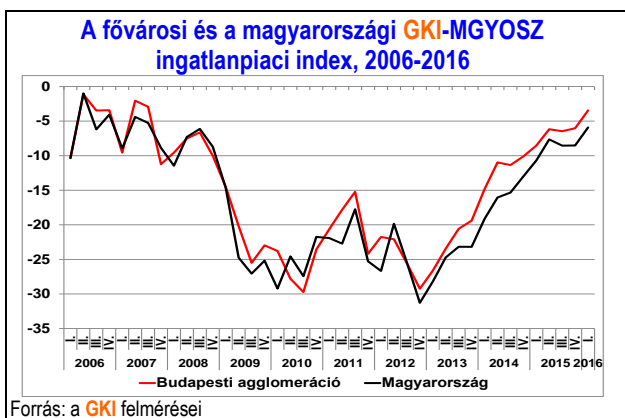
Az **építőipari** termelés 2015 novemberében 0,2%-kal csökkent, az első tizenegy hónapban 2,8%-kal bővült. A megkötött szerződések állománya 46%-kal maradt el az egy évvel korábbtól, de az új szerződések állománya az őszi hónapokban már érdemi bővülést mutatott. Az építőipar **bizalmi indexe** januárban hibahatáron belül csökkent. A kormány által bejelentett és azóta folyamatosan kiterjesztett **lakáspolitikai intézkedések** legkorábban 2016 közepétől élénkíthetik az ágazatot.

Tavaly a **gabonatermés** 16%-kal csökkent; ezen belül a kukoricáé 27%-kal, s ez utóbbi az előző öt év átlagától is 10%-kal is elmaradt. A búzatermés viszont mintegy 20%-kal meghaladta az előző öt év átlagát. Idén átlagos időjárás esetén az agrár-GDP mintegy 5%-kal emelkedhet.

A **kiskereskedelmi** forgalom 2015-ben 5,6%-kal emelkedett, egyaránt tükrözve a vásárlóerő bővüléséből és a fehéredésből származó hatásokat. Leggyorsabban a nem-élelmiszer jellegű kiskereskedelem (7,6%-kal) és az üzemanyag-forgalom (7,1%-kal), legkevésbé az élelmiszerek forgalma (3,4%-kal) bővült. A kereskedelmi **bizalmi index** januárban nem változott, s továbbra is derülést jelez. A forgalom növekedési üteme idén a fehéredési hatás kifutásával 3% közelébe lassul.

A **szolgáltató szféra** bizalmi indexe januárban nagyon jelentősen nőtt, 15 éves csúcspontra került. A derülést az ingatlanpiaci szektorban is érezhető, a **GKI-MGYOSZ ingatlanpiaci index** kilencéves csúcsra jutott. Az irodapiac kivételével minden szegmensben javultak a kilátások. Az építési telkek piaca valóságban „robbant”. Az ingatlanpiaci szereplők többsége szerint a **CSOK** hatására élénkülhet a lakásépítés és a lakásforgalom,

tovább növekedhetnek a lakásárak. Különösen **gyors áremelkedés** várható az új lakások piacán (idén 5-8%-os).

A hivatalos **munkanélküliségi ráta** 2015. IV. negyedévében 6,2% volt, ami 1 százalékponttal kisebb az egy évvel korábbinál. A tényleges munkanélküliség (a közmunkások többségét ideszámítva) 9-10% között valószínűsíthető. Tavaly az első tizenegy hónapban a költségvetési szektorban 1,7%-kal, a legalább ötfős cégeknél 2,8%-kal volt magasabb a létszám. Képzett munkaerőben egyre inkább hány van. A **foglalkoztatási szándék** januárban az ipar kivételével minden ágazatban erősödött, a lakosság munkanélküliségtől való félelme decemberhez képest nem változott.

Munkaerő-piaci folyamatok, 2014-2017

	2014	2015	2016	2017
Munkanélküliségi ráta*	7,1	6,2	6	5,9
Bruttó kereset (versenyszféra)**	104,3	103,8***	105	105
Bruttó kereset (közsféra)**	101,2	104,4***	104	104
Reálkereset **	103,2	104,2***	105	103,5

* Az időszak végén, százalék ** Előző év azonos időszaka = 100, ***/ a GKI becslése, Forrás: KSH, 2016-2017: GKI

A **fogyasztói árak** 2015-ben 0,1%-kal csökkentek. Idén és jövőre a korábban gondoltnál jóval alacsonyabb áremelkedés várható, 2016-ban 0,8, 2017-ben 2% körüli infláció valószínű, mindenekelőtt a várhatóan tartósan alacsony világpiazi energiaárak hatására.

A tavalyi első tizenegy hónapban a **bruttó bérek** 4,1%-kal, a reálkeresetek 4,2%-kal nőttek. A bruttó bérek a **2015. évi** 4% körüli után **idén és jövőre** 4,5% körüli ütemben emelkedhetnek. A **fogyasztás** a reálkereseteknél kevésbé, 2,5-3%-kal bővül. A lakosság idén és jövőre is **nettó hitel-visszafizető** marad.

A **hazai beruházások** idén várható 5%-os visszaesése az EU-támogatások hullámszáma mellett a kedvezőtlen hazai beruházási klímának is következménye. A jövőre várható bővülés forrása is az EU-tól érkezik.

Kamat- és árfolyamkörnyezet, 2014-2017 (időszak végén)

	2014	2015	2016	2017
MNB alapkamat*	2,10	1,35	1,35	2
FED alapkamat	0,25	0,50	0,90	1,20
ECB alapkamat	0,05	0,05	0,05	0,05
Euró/forint árfolyam**	308,7	309,9	320	325

Forrás: MNB, */ Év végén, **/ Éves átlag, 2016-2017: GKI

Az amerikai jegybank, a **Fed** által beindított **kamatemelési ciklus** 2016-2017-ben várhatóan csak kis lépésekkel folytatódik. Az **EKB** januárban sem nyúlt az irányadó kamatlábhoz és további élénkítő intézkedéseket sem jelentett be. Az **MNB** januárban nem változtatott az **alapkamaton**. A **GKI** egyelőre nem számít csökkentésre, emelés pedig esetleg 2017-ben várható.

Egyensúlyi folyamatok, 2014-2017

	2014	2015	2016	2017
Fogyasztói árindex	99,8	99,9	100,8	102
1 éves referencia-hozam (százalék)*	1,8	0,93	2	3
Áruforgalmi egyenleg (milliárd euró)	6,4	8,1	9	10
Államháztartási hiány (önkormányzatok nélkül, milliárd forint)	825,7	1218,6	700	700

Forrás: KSH, MNB, NGM. */ Időszak végén, 2016-2017: GKI

Az egyéves magyar állampapír referenciahozama januárban sem változott érdemben (0,95%), ami továbbra is **kedvező finanszírozási lehetőségeket** jelent. Az államháztartás pénzforgalmi hiánya 2015-ben az emelkedő adóbevételek ellenére a tervezettnél 326 milliárd forinttal több lett, ami az EU-tól származó bevételek csúszásának következménye. Viszont az EU által figyelt GDP-arányos hiány a vártnál kedvezőbben (2% körül) alakulhatott. Az államadósság 2015-ben a GDP százalékában érdemben aligha csökkent. A **GKI** szerint 2016-ban 2,3, 2017-ben 2,2% körüli hiány várható, miközben a GDP-arányos államadósság idén 1, jövőre 0,5 százalékponttal csökkenhet. Az **Európai Bizottság** ennél kissé derülátóbb, idén 2, jövőre 1,9%-os hiányt 2015-re 75,8, 2016-ra 74,3, 2017-re 72,4%-os GDP-arányos államadósságot valószínűsít.

Fontosabb adóbevételek, 2015 (milliárd forint)

Bevételek	Módosított előirányzat	Tény	Előirányzat százalékában
Központi költségvetés	11018	11826	107,3%
Áfa	3220	3285	102,0%
Jövedéki adó	951	998	104,9%
Szja	1640	1689	103,0%

Forrás: NGM

2016 januárját 92,2 milliárd forintos többlettel zárta az államháztartás központi alrendszere, ami nagyon jó eredmény. Ugyanakkor többek között az oktatásban és az egészségügyben az elmúlt években kialakult pénzügyi feszültségek fokozódnak, s a szolgáltatási színvonal esetenként drámai romlása érezhető társadalmi elégedetlenséget okoz.

A **külső finanszírozási képesség 2015-ben kiugróan magas**, a GDP 8,5-9%-a körül lehetett a folyó fizetési mérleg magas aktívuma és az EU-források rekord mértékű beáramlása következtében. 2016-ban az utóbbi csökkenése miatt kisebb, majd 2017-ben ismét növekvő aktívum várható. 2015. I-III. negyedévben a működőtőke importja 0,2, az exportja 1,2 milliárd euróval emelkedett, vagyis **folytatódott a tőke kiáramlása**. A **devizatartalék** a 2014. decemberi 34,6 milliárd eurós szintről 2015 végére 30,3 milliárd euróra csökkent, majd januárban jelentősen, csaknem 1 milliárd euróval emelkedett.